

Documenting linguistic and cultural heritage of Wilamowice

wymysojer@gmail.com
majerska.jm@gmail.com
bartlomiej.chromik@gmail.com

Engaged humanities in Europe

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 692199.

Wilamowice – Wymysoü - *Wilmesau*

Markers of identity

- *Wymysiöeryś*
- **Austrianness** – ('post)-Habsburg' political nation
- endogamy, matriarchat
- better **economic** situation: weaving, market-gardening, trade contacts in Vienna, entire Austria-Hungary, even in Istanbul -> **different outfit**
- social structure and family ties > **nicknames**
- **isolation** from the surrounding Polish villages and – later – from villages of the *Bielitz-Bialer Sprachinsel* through Polonisation of villages located in between

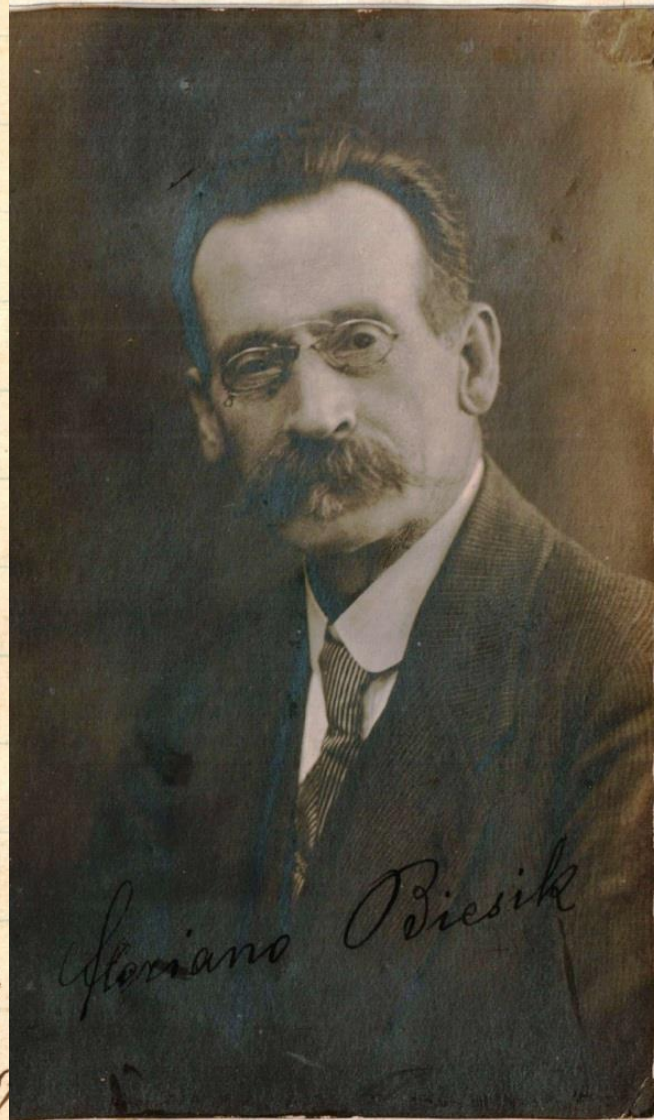
„Of jier welt“

a grynlykje tragedyj.

wymyseljers, by s flora flora.

Laxa guty Sas „of jier welt“
wajts nist slächtys hann agystelt,
fjetta xych goo nist myj fjem tót,
Sertroon besser s Tawa ye nót.

Laxas slächty, cyttyns wja esp
istykjes woot stychts, wjes a wes,
Krigia an srek fy jém Tawa,
wada besser, wann gut sterna.

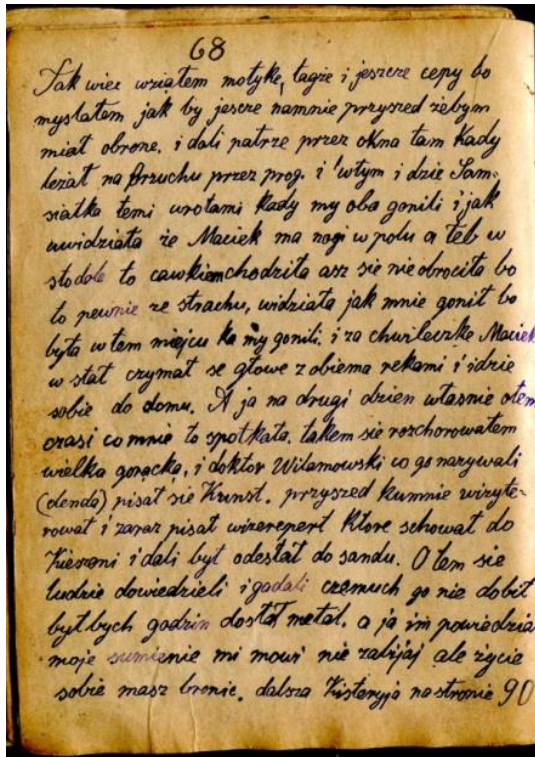
Florian Olesik

* 1849 - † 1928 in Trybunice

okół południowej Trybunice. Studia i Krasno
i Wiedza.

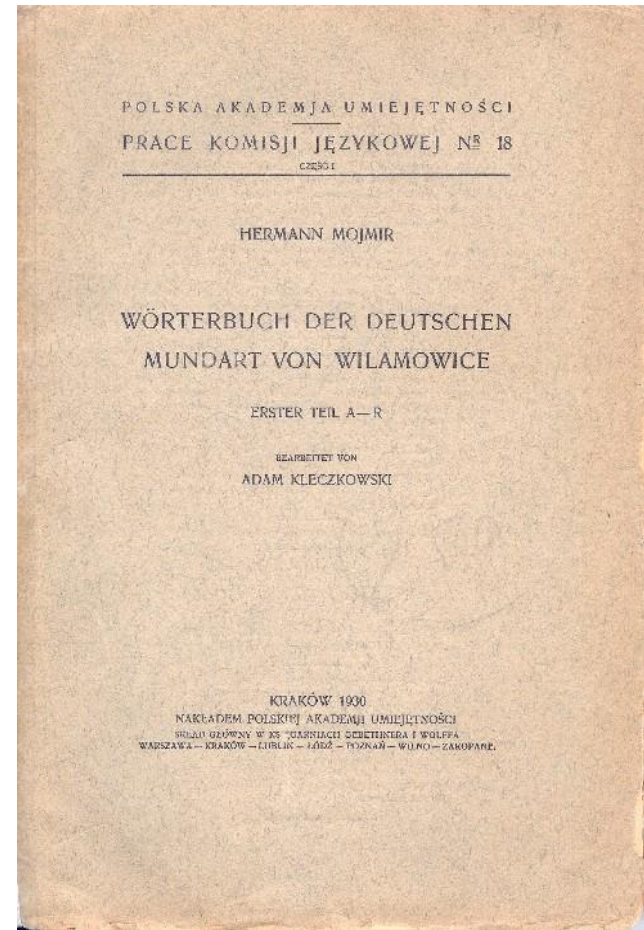
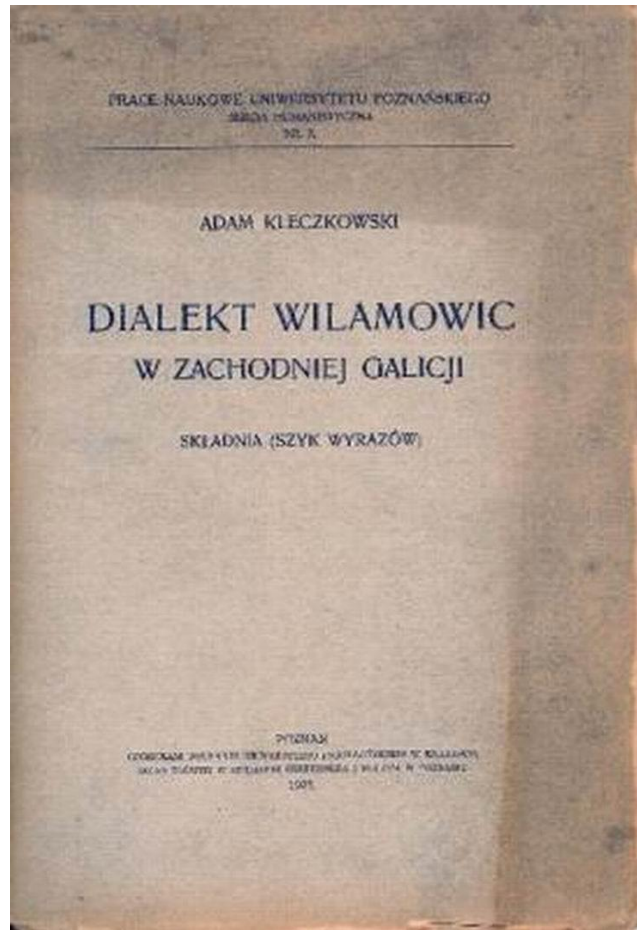

Decline of language and culture

- prior to WW2 **common di- or triglossia** (Wilamowicean, Polish, German)
school and church – in Polish, Austrian(-Hungarian)
administration – bilingual (German~Polish)
- the Nazi administration granted Wilamowiceans the *Volksliste* ~ Germanisation of public life, school, church, local dialect and *Heimatkultur* supported
- after WW2 - **ban on the usage of the language and costumes**

First attempts to document language and culture

Engaged humanities in Europe

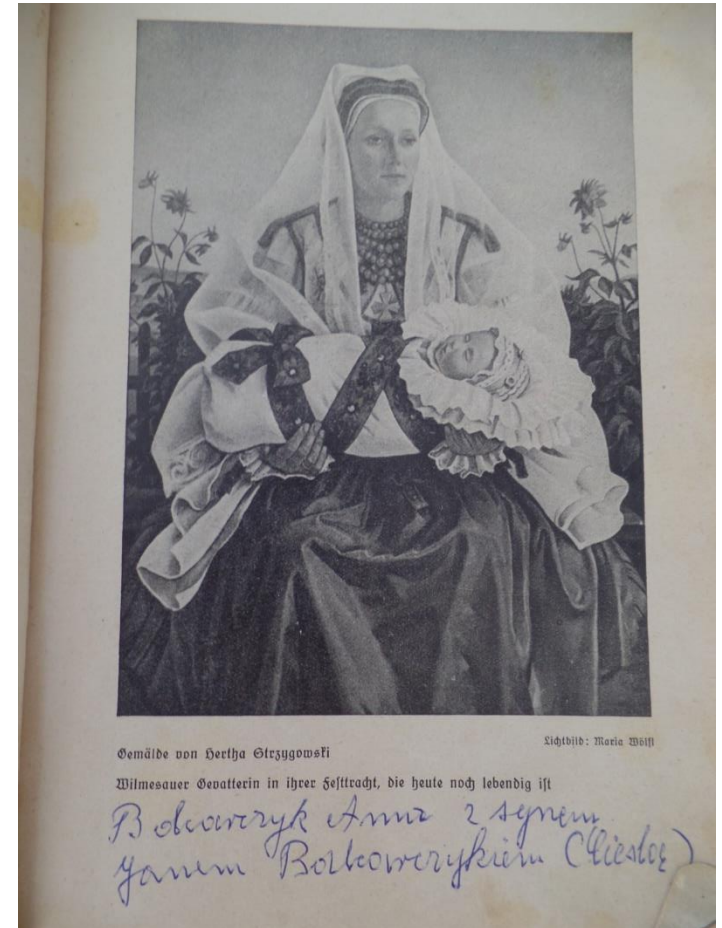
First attempts to document language and culture

- KUHN

World War II in Wilamowice

Documentation and ideology (part I)

Decline of language and culture

(...) **z dniem dzisiejszym zakazuje się używania tak w rodzinach jak i prywatnych rozmowach gwary wilamowickiej oraz używania odrębnych strojów wilamowskich.**

Niestosujący się do tego zakazu pociągnięci będą do surowej odpowiedzialności.

Czas bowiem najwyższy by kres położyć wszelkim odrębnościom tak w skutkach opłakanym.

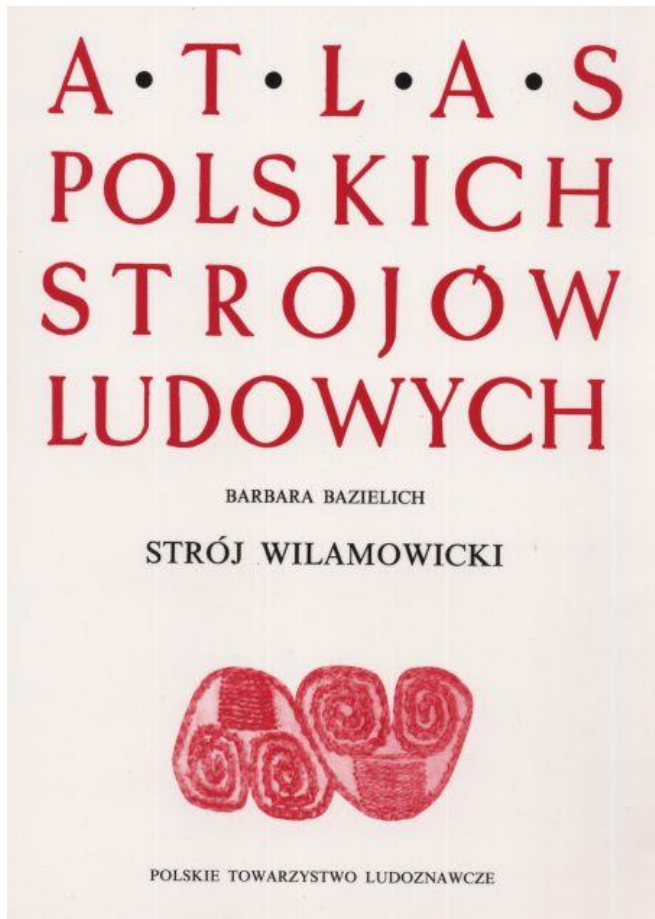
(...) **from now on, we ban any use of the local dialect – also in family and private situations, the forgoing concerns also wearing the distinct folk costumes.**

Those who do not comply with the ban will be brought to severe punishment; since it is the high time to put stop to any distinctness and its lamentable results

To jest specjalnie puste, żeby pokazać, że nic się nie dzieje

Documentation and ideology (part 2)

Engaged humanities in Europe

Bringing together scattered data

Recording Vilamovian people...

- About 80 native speakers (born between 1913 and 1956)

About 1000 hours of recorded speech in
Vilamovian (April 2004–November 2017)

Very different topics:

- Songs
- Nicknames
- Anecdotes
- Grammar rules
- Recordings for dictionary
- Customs, mythology, folk-tales
- Memories and histories
- Biograms and genealogies
- Descriptions of costume

Instigating speaking in Vilamovian...

Engaged humanities in Europe

Sociolinguistic profile of Vilamovian native-speakers

- 20 speakers in 2017
- 5 passed away in 7 in 2015, ...
- **average age of 89**
- two speakers in their 50s, one – 30s, two 20s

[Home](#) / [Languages](#) / [Wymysorys / Wilamowicean](#)

Wymysorys / Wilamowicean

[History](#)[Identity](#)[Typology](#)[Standards](#)[Speakers](#)[Endangerment](#)[Status](#)[Others](#)

Linguistic overview of *Wymysöieriś*

The grammar of Wymysöieriś has been described in numerous publications (Andrason 2010, 2011; Kleczkowski 1920, 1921; Lasatowicz 1992; Latosiński 1909; Młynek 1907; Mojmir 1930-1936; Morciniec 1995; Ritchie 2012; Wicherkiewicz 2003). It was Tomasz Wicherkiewicz and Jadwiga Zieniukowa who have written the most comprehensive summary of all available sources (2001)

Gedichte

in der Mundart der deutschen schlesisch-galizischen

Gränzbewohner, resp. von Bielitz-Biala.

von

Jac. Dukowski,

Doctor der Medicin, Besitzer des goldenen Verdienstkreuzes mit der Krone, Mitglied der natur-histor. Section der I. I. mähr.-schles. Gesellschaft für Ackerbau, Natur- und Landeskunde, Ortsschulen-Aufsichter in Biala sc. sc.

[ISO Code](#)ISO 639-3 **wym**

Source texts

- Rozalia Hanusz - opowieść o Wilamowicach
- biogram Heleny Biba - część 1
- biogram Heleny Biba - część 2
- AKowalczyk i TKról
- H. Biba w ogrodzie 1
- H. Biba w ogrodzie 2
- J. Gara - powitanie
- J. Gara o okolicy w Wilamowicach
- J. Gara i jego twórczość (A)
- J. Gara i jego twórczość (B)
- J. Gara o swoim życiu
- J. Gara o innych gwarach
- J. Gara o Żydach wilamowskich
- Pierzowiec 1
- Pierzowiec 2
- A.Foks i H. Biba - strój wilamowski 2
- J. Gara o Hałcnowie
- Florian Biesik - poemat "Óf jer weł"
- A.Foks i H. Biba - strój wilamowski 1
- artykuł o języku wilamowskim "Rzeczpospolita" cz.1

FileEditAnnotationTierTypeSearchViewOptionsWindowHelp

GridTextSubtitlesLexiconAudio RecognizerVideo RecognizerMetadataControls

Volume:
100

050100

hanuszowa.avi

☐ Mute ☐ Solo

0255075100

Rate:
100

0100200

00:00:00.000

Selection: 00:02:34.200 - 00:02:35.549 1349

☐ Selection Mode ☐ Loop Mode

00:000000:00:00.50000:00:01.00000:00:01.50000:00:02.00000:00:02.50000:00:03.00000:00:03.50000:00:04.00000:00:04.50000:00:05.00000:00:05.50000:00:06.00000

j. wilamowski
[63]

j. polski
[68]

j. angielski
[67]

IPA
[68]

morfologia1
[68]

morfologia2
[68]

komentarze
[2]

Wymysoù ej â šejny kliny štot.

Wilamowice to ładne miasteczko.

Wymysoù = Wilamowice is a beautiful little town.

WIMISOY EI a šejni klini štot

Wymysoù ej â šejn-y klin-y štot

Wymysoù be.PRS.3.SG ART.INDF beautiful-NOM.N small-NOM.N town

Wjyr hon â šejny kiyh;

Mamy ładny kościół;

We've got a beautiful church;

wjır hon a šejni kix

wir hon â šejn-y kiyh

we have-PRS.1.PL ART.INDF beautiful-NOM.F church-ACC

Documenting linguistic and cultural heritage of Wilamowice

■
a Dokumentacja językowego
i kulturowego dziedzictwa
Wilamowic

**NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI**

First exam in Wymysiöeryś

DYPLOM

fjyr Jyśta Prifnan yr Wymysiöeryśa Śpröh

Mà łyt kena, do

s'Dorka Leńska fum Pökner
gybün à 29-ta mąja 1999 jür

höt dy Prifnan byśtanda diöh s'srąjwa àn kuza.

dr Justyna Olko

dr Tomasz Wicherkiewicz

Tiöma fum Dökter

Bartłomiej Chromik

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Contextual dictionary

The screenshot shows the 'wilam - Lexique Pro' application window. The title bar reads 'wilam - Lexique Pro'. The menu bar includes 'File', 'Edit', 'View', and 'Help'. Below the menu bar is a toolbar with icons for 'Back', 'Forward', 'Home', and 'Pronounce'. A search bar is located below the toolbar, with 'Search' and 'English' buttons. The main content area displays the word 'ajlät' in a large font. To the left of the main content area is a list of words, with 'ajlät - s. f.' highlighted at the bottom. The main content area also shows a list of words, with 'ajlät' at the top. Below the word 'ajlät' is a list of words: '• wywód położnicy', 's. f.', and '• à fasper cwü woħa nör gybürt, wen dy müter fu noügybünam kynd gejt s'jyſty möł y dy kjuh'. Below this list is a quote: '„Cwü woħa nör gybürt, gejt dy bow mytum kynd cyr ajlät”'. On the right side of the window is a vertical list of letters from 'a' to 'š'.

wilam - Lexique Pro

File Edit View Help

Back Forward Home Pronounce

wilam Search English

ajlät

ajlät

- wywód położnicy

s. f.

- à fasper cwü woħa nör gybürt, wen dy müter fu noügybünam kynd gejt s'jyſty möł y dy kjuh

„Cwü woħa nör gybürt, gejt dy bow mytum kynd cyr ajlät”

a
b
c
d
e
f
g
h
i
j
k
l
m
n
o
p
r
s
t
u
w
y
o
u
ć
ł
ś

Documentation of attire

ZBIORY KULTURY WILAMOWSKIEJ

		PRZEDMIOT JÜPKA	POCHODZENIE etniczna/grupa etnograficzna/użytkowanie
Nr inwentarza TK/293	Nr katalogu 4	Nazwa w języku polskim JUPKA	Wilamowianie
Przedmiot tworzy zespół z Nr		Cechy charakterystyczne Bez bortów. Guziki zapinane z lewej strony	Data i miejsce wykonania przedmiotu, imię, nazwisko, wiek wykonawcy itp. Nieznana
Data i warunki pozyskania przedmiotu 04.12.2009, za darmo			
Material i technika wykonania Wyrób krawiecki, tkaniny fabryczne; bawełna, len, elementy pasmanteryjne			
Wymiary i waga (waga dla biżuterii) dł. przodu: 47 cm dł. tyłu: 56 cm szer. u dołu: 62 cm dł. rękawa: 55 cm			
Stan zachowania, restauracja i konserwacja dobry			

Opis formy, barw, techniki wykonania i funkcji przedmiotu

Júpka – element damskiej, letniej odzieży wierzchniej – rozszerzana ku dołowi, zapinana po lewej stronie, krótsza z przodu i sięgająca bioder. O prostych, długich rękawach. Wykonana z lekkiej tkaniny bawełnianej we wzory florystyczne – białe kwiaty z różowymi środkami i przeciekami oraz z brązowymi łożyczkami i zielonymi listkami.

Kys wykonany z tkaniny bawełnianej w drobne żółte i niebieskie kwiaty z zielonymi listkami na czerwonym tle. Po jego lewej stronie naszyto pięć guzików w kolorze koralowym. **Kys** jest ozdobiony aplikacjami pasmanteryjnymi o bogatych wzorach: biało-koralową z jedną zewnętrzną krawędzią ułożoną w regularne półokręgi oraz różowo-zieloną w formie dwóch nałożonych na siebie helis. Na górze naszyto poziomo biało-koralową taśmę, niżej – różowo-zieloną i białą koralową ułożone w kształt litery V. Poniżej znajdują się dwie poziome tasiemki – różowo-zielona i białą-koralowa, a na dole **kysu** – różowo-zielona i białą koralową ułożone w kształt litery V (analogicznie do sekwencji w górnej części **kysu**).

Dolne obszycie **júpki** wykonane z tego samego materiału co **kys**. U góry wykończona jest różowo-zieloną taśmą.

Mankiety rękawów wykonane są z tego samego materiału co dolne obszycie i **kys**. Przy górnej i przy dolnej krawędzi wykończono je różowo-zieloną taśmą.

Obszycie otworu na głowę wykonane jest z tego samego materiału co wierzchnia część **júpki**.

Wewnątrz **júpki** w ma podszewki. Jedynie **kys** podszyty jest w górnej połowie białym płótnem, w dolnej – takim samym materiałem jak wierzchnia część **júpki**.

Júpka szyta maszynowo.

Przedmiot publikowano:

Data wypożyczenia

Nazwisko i imię zbieracza
Tymoteusz Król

Sposób pozyskania

Baranśka Ola

Podpis wypełniającego kartę i
data wypełnienia

Urszula Klimut 01.07.2015

Documentation of music

Grammar

Diamantowy grant

Future and challenges

Wicherkiewicz (2000)

„...The Wilamowiceans are only now starting to be proud of their tradition and distinctiveness. Unfortunately, they can no longer be proud of their ethnolect, since, after 750 years of existence, this smallest (or the second smallest – after Karaimic) minority language in Poland faces imminent extinction which will inevitably accompany the death of its last speakers (probably within some 10 years)...”

The situation of Vilamovian language in 2003

- about 100 living Vilamovian-speakers, using it very rare
- no possibility to learn Vilamovian at school
- no local interest in saving Vilamovian culture

My activities

- Texts in school newspaper
- Circle of Vilamovian Culture
- Recording the speech and information about Vilamovian culture

Circle of Vilamovian Culture

- School organization (supported by local priest)
- Existed since November 2003 to June 2004
- About 10 members
- Age: 10-11
- Children were taught about local traditions, folk costume, folk music and elements of the language as well
- Former members of the Circle have some knowledge about Vilamovian culture and they are members of Regional Dance Group „Wilamowice” or Association „Wilamowianie”. They take part in activities, which aim at saving Vilamovian culture.

International organisations recognition of Vilamovian

- SIL (2007)
- Ethnologue (2008)
- UNESCO (2009)

Józef Gara 1929-2013

Engaged humanities in Europe

„[*the Vilamovian language...*] doesn't play a decisive part, it is absolutely **deprived of sense**. It had served to describe times, which are gone and it is disappearing in a natural way.”

Aleksander Nowak, director of Local Center of Culture in Wilamowice

Source: „Szept z tylnej ławy”. Paweł Gawlik, Adam Robiński. Rzeczpospolita, 9 august 2010.

The Catholic Parish in Wilamowice

The Way of the Cross in Vilamovian

Some prayers in Vilamovian

People wear Vilamovian folk dress

People speak Vilamovian during meetings in the church

Community movement

Regional Dance Group „Wilamowice”

- Established in 1929 (1948)
- Age of members: 6-86
- Vilamovian dances, songs, melodies and folk dress
- Some songs in Vilamovian language

Engaged humanities in Europe

Activities in the group for saving language

Regional Dance Group „Wilamowice”

- Established in 1929 (1948)
- Age of members: 6-86
- Vilamovian dances, songs, melodies and folk dress
- Some songs in Vilamovian language
- Ban of activity in 1995

Activities in the group for saving language

- Greetings, votes of thanks
- More Vilamovian texts
- Knowledge about the names of Vilamovian dress elements
- Members are (become) speakers
- Ban of activity in 1995

Activities in the group for saving language

Reconstruction of Vilamovian traditions (the scripts in Vilamovian, the actors are as well native-speakers as young members of the group)

Association for the Preservation of Cultural Heritage of the Town Wilamowice „Wilamowianie”

- Established in 2000
- Publication of poetry and Vilamovian dictionary written by Józef Gara
- Support of the Regional Dance Group „Wilamowice”
- Guiding journalists in Wilamowice

Presentations in institutions of culture in all over Poland

Changing local language ideologies...

Engaged humanities in Europe

Association „Wilamowianie”

- Vilamovian folk dress – a book with vilamovian scripts of texts
- S'ława fum Wilhelm- first book published only in Vilamovian
- Exhibitions with bilingual descriptions and audio-guide

Association „Wilamowianie”

- Speeches in Vilamovian on meetings of members

Other „language” activities:

- Bilingual boards
- Film „The Mill and the Cross”
- Cooperation with Alexander Andrason on preparing Vilamovian grammar
- Vilamovian dictionary

Dictionary & orthography

adbjerstroühla *s. n.* <<å stroühla, uf wyłum wahsa dy adbjer>> =krzaczek poziomki
„Dy adbjerstroühlaty ej å güty årcynaj s’błüt cy rānikja, ån dy ławer cy štākja” Mojmir

adbödum *s. m* <<ad (åzu wi celin)>> =ziemia
„A gāler adbödum brengt idum wjyt grusy åjkynfta, ån ber gełda ad bist ider wjyt zāj ołög, at, ån zöt” Mojmir

adera *adj.* <<fu ad, celin gymaht>> =gliniany
„Adera tep zājn ejer ådstända wi dy åjzera plaścoka” Mojmir
„S’adera ten ufer stuw ej fjyr idys hytła å wiöemy åna fojerfesty dek” Mojmir

ådgłöćja <<oüsröćja uf jynt åm głota ån diöh dos ymfligja>> =poślizgnąć się
cf. **oüsröćja**

Language `landscaping`

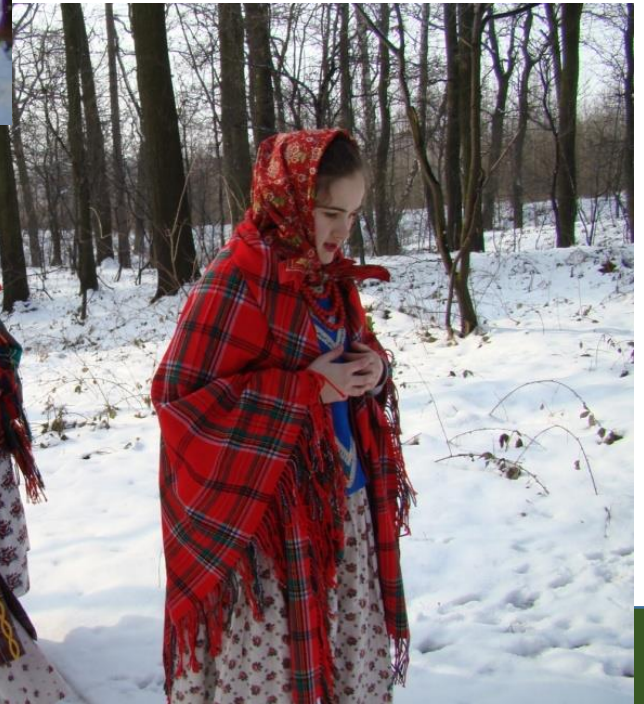

Other activities

- Documentation of Vilamovian folk dress

Engaged humanities in Europe

Other activities

- Documenting of material culture (buildings, chapells, tombs)
- Genealogical tree

Endangered languages. Comprehensive models for research and Revitalization

www.revitalization.al.uw.edu.pl

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Engaged humanities in Europe

Revitalizing Endangered Languages

FÜŠNAN

KULTÜR

EDUKACYI

mah cü

WYMYSIÖERYŚ

Ynzer boümmüter

Ynzer špröh

Ynzer kyndyn

Carlo Ritchie

Ynzer boümmüter

Carlo Ritchie

Warsawyßer Uniwersytet
Tål „Artes Liberales”

Wymysiöejer fibl

Justytyna Majjerska

Fürryd

Wymysiöerys wyt feršwynda, bo zy ej ä špröh, wu kon mä ny šräjwa, ä zyta zoc hüt yh hefa möt wi'h wiöe klin. Derwäjät ej oder ny dy wymysiöerys špröh feršwunda, ok dar zoc. Yta, yn cäjta, wen's wjyd hefa wymysiöerys gyšrejwa än gydrökt, hefa löüt mahta dy öüga uf än zy derwiöerta, do ynzer wymysiöejer ryd ej zunymlik wat än wih-tik wi öly andry špröha. Cy dam ölum wje's oder ny kuma, wen ny der rewitalizacyjprojekt fum Täl Artes Liberales fum Warszawyša Uniwersytet. By dam hon ym mästa cy tün dy dökteryn Justyna Olko, der Chromik-Biöetu! fu dar instytucyj än der habilitjyter dökter Tomasz Wicherkie-wicz fum Uniwersytet fum Adam Mickiewicz y Poznań.

„Wymysiöejer fibl” ej šun s'ander bihlä fu seryj „Ynzer kyndyn”, wu ej ogyfanga fum bihlä fum Carlo Ritchie, fu Öüsträljen „Ynzer boümmüter”. Zy derfyht ä grusy lyk y wymysiöeryšum gyšrejwan – yr kyndliterätür. Fjy dy kyndyn ys's oder füt wihtik, do zy nojyša käjta ny nok diöh dy böštowa ufnama, ok öü diöh obrozla. Dos maha liwer ny nok dy kyndyn – s'bihlä „Wymysiöejer fibl” zo ida, wu's wyt läza, y dy wymysiöeryšy weht näjcin. Wen ny dy obrozla, wu wäjza taglik läwa fu Wymysiöejyn, jyr fläk, hältaga än öüszihla, wje's ä zu läjht ny kuma. Dy teksta än dy obrozla wiöda fu är Wymysiöejeryn fjetikgymaht – Fryckja-Jüšja. S'ej bājšpil kām gykuz, do dy Wymysiöejer zoüwer kymyn zih yms wymysiöeryšy ny. Göt zäj dank di, wu zih ym jyr špröh kymyn, kyna yta zih wäjza.

S'bihlä „Wymysiöejer fibl” wyt öü hylfa y dan, wu zih tjyn wymysiöeryšy Wymysoü än ufer ganca weht, s'wyt trafa öü cyn kyndyn, wu zih tjyn wymysiöerys ufa lekcia, gyfüt fur Gyzešoft „Wymysiöejyn”

Tiöma fum Dökter (Tymoteusz Król)

WILAMOWICE

11-13 JUNE
2014

INTERNATIONAL
CONFERENCE

ENDANGERED LANGUAGES COMPREHENSIVE MODELS FOR RESEARCH AND REVITALIZATION

Mother tongue's day 2014

Engaged humanities in Europe

Conference in Parliament

Engaged humanities in Europe

Conference in Parliament

Engaged humanities in Europe

Wymysiöeryś

Wymysiöeryś > [füśnan](#)

füśnan

Etnogenez

Ideologyj à dy wymysiöeryśy
śpröh

Śpröhdokumentacyj

Rewitalizacyjtün

kultür

edukacyj

Tymoteusz Król

lingwistycznej) pojawiały się w kilku okresach.

Wymysiöeryś

2013-08-12 | Etnogenez

Wymysoü ej à kliny śtat cwyśar Byłc-Bejt àn Oü.
ozidlyn fum öwył fu Yłtrop. Fu wu zy roüsštoma
zäjñ kuma fur granc fu hoütnikja Doüćłand àn M
kultür.

Pochodzenie języka wilamowskiego

2013-08-12 | Etnogenez

W ostatnich latach rośnie zainteresowanie wyja
języka wilamowskiego. Pojawiają się też nowe
nowe światło. Dotychczasowe opracowan
językoznawczego punktu widzenia (nieza

Little Prince in Wymysiöeryś

Engaged humanities in Europe

The Hobbit in Wymysiöeryś

Engaged humanities in Europe

Tourism in Wilamowice

Foundation for Polish Science

Media coverage

DZIENNIK ZACHODNI > hobbit wilamowice wymysiöerys

SŁOWO KLUCZOWE: **HOBBIT WILAMOWICE WYMYSIÖERYŚ**

DATA: 22 listopada 2015, 15:04

Wilamowice: Język wilamowski zainteresowałby Tolkiena [ZDJĘCIA + WIDEO]

Fragmenty "Hobbita" w języku wilamowskim wystawili w sobotni wieczór członkowie Stowarzyszenia Wilamowianie. Zakazany w 1945...

PolskieRadio.pl

SŁUCHAJ

RAMÓWKA

PolskieRadio.pl > Czwórka > Pasjonanci

Hobbit z Wilamowic. Czy na pewno go zrozumiesz?

CZWÓRKA 21.02.2016 11:00

"Hobbit: hejn an cyryk" to tytuł spektaklu opartego na książkach Tolkiena. - U nas Golum, Bilbo, krasnoludy mówią językiem, który ma osiemset lat i pochodzi z Wilamowic - opowiada doktorant Bartek Chromik.

Wiadomości

powiat bielski

Język wilamowski staje się modny?!

data: 23:06, 22.11.2015

autor: Magda Fritz

ilość wyświetleń: 614

Na pewno jest to szansa na przetrwanie języka, którym posługują się tylko mieszkańcy Wilamowic w powiecie bielskim. Jest on pozostałością po osadnikach z Europy Zachodniej, którzy założyli tę miejscowość w XIII w.

W miejscowej strażnicy pokazano na scenie "Hobbita" po wilamowsku, premierę miał pierwszy obrazkowy słownik

wilamowskiego, a na ulicach miasta wkrótce pojawiają się tablice informacyjne w trzech językach: po polsku, angielsku i wilamowsku! Tym ostatnim językiem sprawnie posługuje się zaledwie około trzydziestu, głównie starszych osób. Takich, jak mama Małgorzaty Norymberczyk. Posłuchajcie.

Engaged humanities in Europe

Gadgets

Boards +

Achievements:

- implementation of new forms of **academic and non-academic partnership**, including an efficient way of collaboration between two leading Polish universities, a local non-profit organization and activists, municipal authorities, school authorities and international group of supporting scholars
- **language instruction** in a local school
- language transmission partly reestablished, several young **neo-speakers**, literary and teaching materials published
- vivid **artistic and dissemination activities** related to the language and with a broad community participation
- a notable **change of attitudes** toward the language in the community and more broadly in the Polish society
- **commercialization** path related to local linguistic-cultural heritage opened in order to make it part of the local economy by creating a touristic cluster and offering a broad range of activities promoting the local language and culture

Challenges and objectives of the *Wymysiöeryś* language planning

- to make it officially recognised by the national *Law on national and ethnic minorities and the regional language* and by the *European Charter for Regional or Minority Languages*
- to make Wilamowicean a firm marker of strong local identity

- to identify the language education planning needs and objectives through/in medium- and long-term strategies, including financing perspectives, development of teaching aids, teachers' training programme etc.
- to settle the objectives of language learning, teaching and revitalisation at rational and measurable, but ambitious scale;
- to complement the teaching of Wilamowicean with teaching in the language of at least few school subjects, possibly on an interchangeable basis;

- to make Wilamowicean a visible and stable element of the local, municipal and county language landscape and language repertoire
- to extensively saturate the language landscape in the town with *Wymysiöeryś*

- to make Wilamowicean commonly understood (passively) in the town, through bilingualism promoted in official documents and semi-official use by local institutions (including the Municipal Office and the Church)
- to launch a local language planning programme - possibly modelled after regulations adopted for e.g. Aranés in Val d'Aran (Catalunya/Spain) or Mòcheno and Cimbrian in Trentino-Alto Adige/Südtirol (Italy)
- to promote multilingualism in the municipality, particularly in the school community: pupils, teachers and parents
- to stabilise and normalise its corpus, i.e. vocabulary, grammar, spelling rules, etc., when possible through the *Wymysiöeryśy Akademyj–Accademia Wilamowicziana*;

- to create and maintain spaces of language and cultural immersion for new speakers, if still possible through direct personal contact with the native speakers – such spaces should/could operate in the local school and in the to-be local museum
- to deal with the issue of historical trauma of the Wilamowiceans, its long-term consequences in language use, language attitudes and community's health
- to involve the local businesses and administration in revitalisation programmes, e.g. through a local cultural-economic-tourist cluster

- to promote and teach Wilamowicean at courses offered by Polish universities
- to make the endangered languages visible in Polish mass-media (dissemination campaign, through making the broader society aware of Poland's linguistic diversity)